

من زائر صلح به عراق هستم

در جواب به ایشان گفتم: هدف از دیدار بنده نیز همین پیامی بود که ایشان داده است و در آخرین توییتشان نوشته است که «من زائر صلح به عراق هستم»؛ هدف من هم این بود که پاپ و دنیای غرب و سیاستمداران مختلف دنیا بدانند که مسلمانان، خشونت‌طلب نیستند و مکتب قم نیز از مکتب نجف، جدا نیست و حرف آیت‌الله سیستانی و حرف ما، یکی است.

در این دیدار، آیت‌الله سیستانی به درک حقیقت و مظلومیت مردم فلسطین و ارج‌نهادن به ارزش‌های والای اخلاقی تأکید کرده و به زبانی غیر از زبان جنگ و ایجاد همبستگی و همزیستی مسالمت‌آمیز اشاره کردند. ایشان در ادامه بر برابری و عدالت برای تمامی ادیان خصوصا مسیحیان در عراق هم تأکید کردند که این پیامی متقابل در صلح‌دوستی و پیوند آسمانی بین این دو مکتب الهی دارد. همچنین آیت‌الله سیستانی از اینکه پاپ رنج سفر به نجف را تحمل کردند، از ایشان تشکر و قدردانی کردند.

البته از نگاه نگارنده، جای شهید بزرگوار حاج قاسم سلیمانی در این دیدار بسیار خالی بود و چه خوب بود مرجعیت عراق با تأکید بر اینکه ناقوس کلیسای پاپ در عراق توسط دستی حفظ شد که اکنون در این دنیا حضور ندارد و آمریکای جنایتکار و صهیونیسم جهانی، او را به شهادت رسانده و با جسارت تمام، این ترور را در رسانه‌های خود اعلان کردند که این خود، عامل بزرگی در نمایان شدن نقش صحنه‌گردانان عدم صلح و ثبات در منطقه توسط افرادی است که خود را منادی صلح می‌دانند؛ لیکن خودشان عامل هرگونه جنایت و تفرقه در منطقه هستند و شهادت این ژنرال ارشد ایرانی که اسطوره مبارزه با جنگ طلبی و داعش در منطقه بود، خود روشن‌ترین گواه بر این مطلب است. اما هدف اینجانب و دیگر دوستان و تحول‌خواهان دردمند در قم و ایران اسلامی نیز پیش‌تر همان کلام آیت‌الله سیستانی بود که توسط ایشان ایراد شد. این دیدار، در کنار تمام حواشی آن، یک پیام دارد و آن این است که خداوند مرکز جنگ طلبی را دوست ندارد و رسالت تمام علمایی که دین خدا را به مردم ابلاغ می‌کنند نیز هدفی جز اجرای برادری، برابری و عدالت نیست.

امیرحسین جعفری: نام ظریف و اصلاح‌طلبان با توجه به تجربه دولت روحانی در سیاست خارجی، به برجام و مذاکره پیوند خورده است. از این جهت، نام ظریف جسته‌وگریخته در میان کاندیداهای این طیف شنیده می‌شود؛ اما سؤال اساسی درباره ظریف این است که او چگونه می‌تواند در قامت ریاست‌جمهوری قرار بگیرد و در صورت تأیید صلاحیت و پیروزی در انتخابات، چگونه می‌تواند حلال مشکلات جاری کشور باشد؟ او یک دیپلمات است و کار اجرایی داخلی قاعدا با سیاست خارجی و مذاکره متفاوت است. برای بررسی احتمال و توانایی او برای شرکت در انتخابات و از طرفی ماهیت سیاسی ظریف، گفت‌وگویی کرده‌ایم با محمد مهاجری، روزنامه‌نگار و فعال سیاسی اصولگرا، علی صوفی، دبیرکل حزب پیشروی اصلاحات، ناصر ایمانی، فعال سیاسی اصولگرا و حسین انصاری‌راد، نماینده ادوار مجلس و فعال سیاسی اصلاح‌طلب که مشروح آن را می‌خوانیم.

محمد مهاجری: یک سر و گردن از دیگران بالاتر است

محمد مهاجری در آغاز درباره ماهیت سیاسی ظریف به «شرق» گفت: «آقای ظریف نه اصلاح‌طلب است و نه اصولگرا. در سال‌های اخیر نیز ایشان گرایش معناداری به سمت هیچ‌کدام از دو جناح نداشته است. البته برعکس این قضیه هم مطرح نیست؛ یعنی معمولا بخش تندرو اصولگرایان به ایشان زیاد حمله کرده‌اند و شاید اصلاح‌طلبان حمایت بیشتری از ایشان داشته‌اند؛ اما اینکه بعضا گفته می‌شود اصلاح‌طلبان بیشتر خواهان مذاکره با آمریکا هستند، ناسازی سیاسی نیست و واقعیت این است که اصلاح‌طلبان به موضوع تعامل توجه بیشتری دارند. به نظر من، اصل موضوع تعامل، موضوعی جناحی نیست، ولی به هر حال بنا بر اقتضای سیاسی، اصلاح‌طلبان بیشتر به تعامل اهمیت می‌دهند.» او در ادامه درباره تضاد مبارزه و مذاکره تشریح کرد: «شاید از نظر بعضی‌ها وقتی مذاکره می‌کنید، یعنی دیگر نمی‌خواهید مبارزه کنید.



اصطلاحی هم بین سیاسیون هست که می‌گویند آنجا که دیپلماسی به پایان می‌رسد، جنگ شروع می‌شود یا بالعکس، زمانی جنگ تمام می‌شود که دیپلماسی شروع می‌شود؛ اما من فکر می‌کنم شما در عین مبارزه هم می‌توانید مذاکره کنید و انضاق منفی نیست و در طول تاریخ نیز این موضوع وجود داشته است. در قطع‌نامه ۵۹۸ که امضا شد، مگر با صدام آشتی کردیم؟ مذاکره کردیم که بتوانیم مبارزه را ادامه دهیم. مذاکره می‌تواند گاهی به معنای ادامه مبارزه نیز باشد.» مهاجری در پایان از احتمال ریاست‌جمهوری ظریف و توانایی او در حل بحران‌ها گفت: «این سؤال را باید از آقای ظریف پرسید؛ اما برداشت من این است که کسی که بتواند با بیگانه به توافق برسد یا با او مذاکره کند، قطعاً این توان را در داخل هم دارد. البته منظورم تندروهایی نیست که به هیچ صراطی مستقیم نیستند. ضمن اینکه رئیس‌جمهور به نظر من بیشتر سیاست‌گذار است تا مجری و در واقع بیشتر نقش هماهنگ‌کننده و تبیین‌کننده سیاست‌های کلی دولت را دارد. بنابراین آقای ظریف در مقایسه با دیگران، بالاتر است و با بعضی شخصیت‌های سیاسی معتبر که نامشان در بین کاندیداها نیست، برابری می‌کند.»

صوفی: موفقیت ظریف در سیاست خارجی دلیل موفقیت در سیاست داخلی نیست

علی صوفی درباره رویکرد سیاسی ظریف به «شرق» گفت: «اولا کسی که در موضع وزارت امور خارجه است، چه وزیر و چه معاون، نمی‌تواند در جریان‌ات سیاسی عضویت داشته باشد. بنابراین خودبه‌خود معمولا کسی که وزیر امور خارجه است، نسبتی با جریان‌ات سیاسی ندارد و آقای ظریف تاکنون جایی نگفته است من

سیاست

گفت‌وگو با علی صوفی، حسین انصاری‌راد، محمد مهاجری و ناصر ایمانی

۴ روایت از احتمال نامزدی ظریف در انتخابات



بنابراین من بارها گفته‌ام خانم نسرين ستوده را هم اصلاح‌طلب می‌دانم.».

در ادامه انصاری‌راد درباره مبارزه با آمریکا در سیاست‌های پیش‌رو گفت: ما یک‌سری اختلاف‌ها با آمریکا داریم؛ آمریکا روزی در این کشور کودتا کرده و یک دولت مستبد را ۲۵ سال بر این کشور مستقر کرده و سیاست‌های خاصی را به این کشور تحمیل کرده است. الان نیز در منطقه اختلاف‌هایی با آمریکا داریم؛ آمریکا نفوذ جدی در منطقه و ارتباطی قوی با عربستان دارد و به اسرائیل کمک می‌کند. در نتیجه ما با آمریکا اختلاف داریم، ولی دشمن آمریکا نیستیم؛ کلمه دشمنی در قرآن کریم هم خیلی کم هست. قرآن با زبان صبر و مهربانی حرف می‌زند؛ این زبان قرآن با مخالفان است.» او در پایان درباره کاندیداتوری ظریف و توانایی او برای حل مشکلات جاری جامعه تشریح کرد: «ما یک سری بحران‌های ریشه‌دار در کشور داریم و هرکسی فکر کند به تنهایی می‌تواند این بحران‌ها را حل کند، اشتباه می‌کند و به آسانی یک فرهنگ خاص در کشور حاکم شده و پایگاه‌هایی دارد که منافی هم دارند و من منطق درستی برای آنها قائل نیستم. من برای رادیکال‌ها، آتهایی که با اصلاح‌طلبان درگیر هستند، منطق درستی قائل نیستم. اینکه ظریف توانسته در این سال‌ها هم با مرکز قدرت ارتباط خوبی برقرار کند و هم با دنیا مذاکره کند، من او را کاملاً صالح می‌دانم برای اینکه برای ریاست‌جمهوری انتخاب شود؛ اما پیشنهاد می‌کنم لزوم این اتفاق، اتحاد احزاب اصلاح‌طلب و اجماع به صورت دموکراتیک بر سر یک کاندیدا باشد. اگر کاندیدی آنها ظریف باشد، خوشحال می‌شوم.»

ایمانی: ظریف مشخصات یک رئیس‌جمهور را ندارد

ناصر ایمانی هم نوع نگاه خود نسبت به محمدجواد ظریف را در گفت‌وگو با «شرق» این‌گونه بیان کرد: «آقای ظریف با وجود تعارفی که از اصلاح‌طلبان وجود دارد، به نظر من یک اصلاح‌طلب نیست. آقای دکتر ظریف در دولتی که دولت اصلاح‌طلب بود، وزیر خارجه شد؛ اما نمی‌توان ایشان را به لحاظ چارچوب فکری یک اصلاح‌طلب نامید. البته نکته‌ای هم وجود دارد و آن هم این است که ما دیدگاه‌های دکتر ظریف را درخصوص سیاست داخلی یا سیاست‌های اقتصادی هیچ وقت ندیده‌ایم و آنجا می‌شود ایشان را قضاوت کرد. اینکه دکتر ظریف دیپلمات بوده‌اند و هشت سال سکندار وزارت خارجه، عمدتا در مسائل سیاست خارجه اظهار نظر کرده‌اند. بنابراین خیلی نمی‌شود ایشان را شناخت که چه چارچوب فکری‌ای دارد و من هیچ تلاشی ندارم که ایشان یک اصلاح‌طلب است. درست است اصلاح‌طلبان حامی برجام بوده‌اند، ولی اینکه دکتر ظریف به‌عنوان امضاکننده برجام اصلاح‌طلب است، این ارتباط چندان درست نیست.»

ایمانی در ادامه درباره علت سرنوشت سیاسی رؤسای جمهور قبیل و آینده ظریف در این قامت گفت: «رؤسای جمهور پس از انقلاب عمدتاً به واسطه عملکردها در دوران ریاست‌جمهوری خود است که مورد سؤال قرار گرفته‌اند؛ عملکردهایشان به‌گونه‌ای بوده که بعداً مورد سؤال قرار گرفته‌اند که چرا آن‌گونه عمل کرده‌اند؛ ضمن اینکه ما درباره بعضی از این رؤسای جمهور یک‌سری انحراف‌هایی با شاخص‌های انقلاب هم دیده‌ایم و به همین علت بعد از اینکه از دولت فاصله گرفتند، این سؤالات مطرح شد که چرا مواضع خاصی را اتخاذ کرده‌اند. البته اصل این موضوع چندان پس‌ندیده نیست و نقطه‌ضعف در سیستم است که رؤسای جمهور ما نتوانسته‌اند بعد از ریاست‌جمهوری مورد حمله و انتقاد از سوی جناح‌ها نباشند. آقای ظریف هم تاکنون رئیس‌جمهور نبوده‌اند که درباره ایشان اظهار نظر کنیم.» در پایان ایمانی درباره احتمال انتخاب ظریف به‌عنوان رئیس‌جمهور و احتمال حل مشکلات جاری از سوی وی ادامه داد: «قطعاً پاسخ سؤال این است که آقای ظریف نمی‌تواند در قامت یک رئیس‌جمهور قرار گیرد. به چند دلیل؛ دلیل اصلی این است که ایشان هیچ زمان فعالیت اجرایی در داخل کشور نداشته‌اند و این نقطه‌ضعف دکتر ظریف است. صرف‌نظر از اینکه نمره ایشان در سیاست خارجی چند است که این خودش محل واکاوی و بحث است، ایشان در نهایت در سیاست خارجی اطلاعات دارند، ولی در مسائل سیاست داخلی و اقتصادی که عمده مشکل کشور است، هیچ تخصصی ندارند. قاعداً نمی‌توانند در قامت یک رئیس‌جمهور باشند؛ ضمن اینکه خصوصیات شخصی ایشان نیز به شکلی است که به نظر من برای رئیس‌جمهور شدن ایشان مشکل ایجاد می‌شود، هم به لحاظ اخلاق فردی، هم به لحاظ منش مدیری و مشورت‌پذیربودن من نظر من مشخصات یک رئیس‌جمهور را ندارند.»

انصاری‌راد: ظریف قطعاً یک اصلاح‌طلب واقعی است

حسین انصاری‌راد هم درباره این موضوع به «شرق» گفت: «ظریف قطعاً یک اصلاح‌طلب واقعی است. البته ایشان به‌عنوان یک دیپلمات و نیروی فعالی که در حال کار برای کشورش هست و مایل است به همه گروه‌ها نزدیک باشد و دشمنی برای خودش درست نکند، ممکن است از نام و اصطلاح اصلاح‌طلبی به‌عنوان رسمی خودداری کند. به نظر من، همه کسانی که در جهت تغییر مصلحانه کشور در حوزه‌های سیاست خارجی، داخلی، اداری، اقتصادی، فرهنگی و... عمل می‌کنند، اصلاح‌طلب هستند.

بازهم سخنان دبیر مجمع تشخیص تکذیب شد دیدگاه محسن رضایی با نگاه جمهوری اسلامی فاصله دارد

● واکنش‌ها به سخنان محسن رضایی همچنان ادامه دارد نه صرفاًدر حوزه پرونده هسته‌ای و برجام و مذاکره با آمریکا بلکه حتی در حوزه روابط منطقه‌ای. سخنانی که حالا همه از آن به‌عنوان پیش‌درآمد تبلیغات انتخاباتی یاد می‌کنند و حتی برخی از آن با عنوان کاف انتخاباتی نام می‌برند؛ چراکه به نظر می‌رسد مواضع او انتها بسیار دور بلکه گاه بسیار متفاوت از مواضع رسمی است؛ طنز ماجرا این است که محسن رضایی دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام است و قاعداً نباید اظهاراتی بکند که حاوی یا حاصل بی‌اطلاعی یا اشتباهاتی فاحش باشد؛ وزارت خارجه و ظریف پیش‌تر اعلام کرده بودند که آنچه او گفت و بعداً مجبور به تکذیبش شد، نظر شخصی‌اش است. حالا درباره سخنانش درباره عراق و سوریه هم روابط عمومی وزارت امور خارجه اطلاعیه داده و گفته مواضع او با نگاه جمهوری اسلامی ایران فاصله دارد؛ با اشاره به اظهارات محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در یک گفت‌وگوی رسانه‌ای درخصوص عراق و سوریه اعلام کرده: آنچه گفته شده است دیدگاه شخصی مصاحب‌شونده بوده و با نگاه جمهوری اسلامی ایران فاصله دارد و ایران در همه موارد و مقاطع بر اساس اصل برادری به کمک دولت‌های عراق و سوریه شتافت که جلوه باز آن را در مبارزه با داعش می‌توان دید. اطلاعیه روابط عمومی وزارت امور خارجه در ادامه افزوده است: ایران با درک خطر تروریسم بر منطقه و بنا به درخواست دولت عراق و سوریه برای مبارزه با داعش حضور پیدا کرد؛ محسن رضایی در گفت‌وگویی که با فایننشال تایمز داشته، گفته است ما از ملت‌های منطقه که با تجاوز روبه‌رو هستند، دفاع خواهیم کرد به شرطی که از ما بخواهند به آنها کمک کنیم. ما برقراری صلح و امنیت در منطقه را از وظایف خود می‌دانیم. هرچه منطقه ناامن باشد، خسارات وارده به تجارت ما نیز بیشتر خواهد بود. این کمک‌ها در چارچوب مذاقه ملی ایران خواهد بود. وی گفته است: از این به بعد، هر یک ریال که به هرکسی بدهیم، یک ریال را ادعا خواهیم کرد؛ زیرا اقتصاد برای ما بسیار مهم است. هیچ دلیلی وجود ندارد که ما به امنیت عراق و سوریه کمک کنیم و سپس ببینیم که سایر کشورها از مزایای اقتصادی بهره‌مند می‌شوند.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام که این روزها گویا سودای چهارباره ریاست‌جمهوری در سر دارد، بخش دیگری از سخنانش را در همان مصاحبه با فایننشال‌تایمز در توییتی تکذیب کرده بود اما این بخش جدیدگفت‌اش درباره سوریه و عراق را هنوز تکذیب نکرده است. احتمال دارد که او عمامده‌ای از تکذیب خودداری کرده است. دو تکذیب بی‌دینی آن هم در حوزه سیاست خارجی برای فردی که قصد نامزدی در ۱۴۰۰ را دارد، وجهه خوشایندی ندارد. آن‌هم درحالی‌که خودش اخیراً ادعا کرده بود که از اقتصاد تا سیاست خارجی را تخصص دارد: «موضوع مهم هشت سال آینده، استخراز دولتی قوی، کارآمد، مسئولیت‌پذیر و دارای تخصص اقتصاد گرفته تا امنیت، سیاست داخلی و سیاست خارجی است. اگر برای ورود به انتخابات تصمیم گرفتیم و اعلام کاندیداتوری کردم، خواهید دید کاری خواهیم کرد که یک نفر بی‌کاری‌مانند و اصلاً کسی وجود نداشته باشد که بیاید انتقاد کند.» اسحاق جهانگیری هم دیروز با کنایه به محسن رضایی و فعالیت‌های انتخاباتی‌اش گفته: «حال هرکسی هوس می‌کند و جمله‌ای می‌گوید، هیچ مسئولیتی هم در این زمینه ندارد، حالا به انتخابات فکر می‌کند یا مسائل دیگری وجود دارد من کاری به آن ندارم. نمی‌توانیم جلوی کسی را بگیریم.»

جهانبخش خنجانی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب هم گفته است که صحبت‌های آقای رضایی من را یاد ملاقات یک فردی در سال ۷۵ با «نیک براون» می‌اندازد که گفته بود اگر ما رای بیاوریم با شما روابطمان را حسنه می‌کنیم؛ حرف‌های امروز دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام هم شبیه همان رفتار است. آقای رضایی اگر قائل به مذاکره هستند، نباید تصمیم‌گیری درباره موضوعات «FATF» و «CFT» را به درازا بکشاند و در مجمع تشخیص مصلحت نظام هرچه زودتر بررسی این‌دو را در دستور کار قرار دهند تا مشکلات و مضائق اقتصادی که برای دولت و ملت و مشکلات معیشتی ایجاد کرده است، رفع کنند.

محسن رضایی در مصاحبه‌ای با فایننشال تایمز که بعداً در یک توییت آن را پس گرفت، گفته بود: «ما از ملت‌های منطقه که با تجاوز روبه‌رو هستند، دفاع خواهیم کرد به شرطی که از ما بخواهند به آنها کمک کنیم. ما برقراری صلح و امنیت در منطقه را از وظایف خود می‌دانیم. هرچه منطقه ناامن باشد، خسارات وارده به تجارت ما نیز بیشتر خواهد بود. این کمک‌ها در چارچوب منافع ملی ایران خواهد بود.» محسن رضایی حتی به شکلی سفرهای انتخاباتی‌اش را هم آغاز کرده است و طبیعتاً همین سفرها بر حجم حضور و اظهارنظرش در حوزه عمومی می‌افزاید. آخر هفته به اراک رفته بود و برنامه‌ای فشرده و متعدد حاوی دیدارهایی گسترده از مقامات استانی تا احزاب و مردم داشت. نکته تأمل‌برانگیز این است که در سفرهای او حتماً گزینه دیدار دردمی‌گنجانده شده و همین شائبه انتخاباتی-تبلیغاتی بودن این سفرها را افزایش می‌دهد.